

Sluttrapport

Prosjektnavn	Matallergi App – Matnyttig rett i lomma
Prosjekt ID	
Ref.nr.	
Prosjektnr.	
Virksomhetsområde	Forebygging

Forord

Hensikten med denne rapporten er å gjøre greie for prosjektets tanke, utførelse og leveranse. Matallergiappen, som nå ligger ute for nedlasting under navnet **Matparlør**, er et elektronisk verktøy for smarttelefoner. Applikasjonen er ideell for personer som har matallergi og er på reise. Den gjør dem enkelt i stand til å kommunisere sin allergi til serveringspersonale eller butikkansatte.

[Se appen i AppStore >>](#)

[Se appen på Google Play >>](#)

Se appen i Windows Store >>

Matparlør lar deg oversette fraser, typer og retter knyttet til en rekke forskjellige matallergier. Brukeren kan velge setning eller ord knyttet til sin allergi og så kommer oversettelsen opp i det valgte språket.

Matparlør gjør det lett for brukeren eller den han/hun snakker med å bytte mellom de forskjellige setningene eller ordene.

Matparlør er gratis, med norsk og engelsk som standard språk. I tillegg kan brukeren kjøpe språk som tysk, spansk, fransk, italiensk, gresk eller arabisk.

Allergier tilgjengelig i appen:

- Fisk
- Egg
- Hvete
- Nøtter
- Skalldyr
- Melk

Involvert i prosjektet var prosjektleder Bo Gleditsch, NAAF, (som tok over for opprinnelig prosjektleder Tonje W. Gamst da denne sluttet i sin stilling i april 2013), Fagsjef mat Helle Grøttum, NAAF, kommunikasjonsrådgiver Lene Gunvaldsen, NAAF, redaktør Nina Brun, NAAF, samt eksternt samarbeidspartner OmpaLabs v/Jonas Wedin.

Sammendrag

Forekomst av allergi er økende på verdensbasis. WHO anslår at over halvparten av jordens befolkning vil ha én eller flere allergier innen 2050. Matallergi utgjør en viktig andel av denne prognosen.

Vi reiser stadig oftere utenlands, i jobb- og i feriesammenheng. Har man matallergi med i bagasjen blir språkutfordringene store, enten man handler og lager maten selv eller skal spise ute. Matallergi kan gi alt fra mild kløe til fatale, livstruende allergiske reaksjoner. Eneste behandling er å unngå det man er allergisk mot hvilket lett skaper usikkerhet i møte med mat man ikke selv har tilberedt. Problemstillingen reiser et behov for å få formidlet at man har en matallergi, hvilke typer mat man er allergisk mot og ikke minst alvoret i at selv ørsmå mengder av maten kan skape alvorlige, akutte situasjoner.

NAAF har tidligere, med støtte fra ExtraStiftelsen Helse og Rehabilitering, utviklet lommeopplærere på syv ulike språk som hjelper kommunikasjonen om matallergi på reiser i utlandet (prosjektnummer 2001/3/0177). De nye smarttelefonene (eks. iPhone) er et nytt kommunikasjonsverktøy som har muliggjort å ta viktig helseinformasjon et sjumilssteg videre og således tilgjengelig for et stort og stadig voksende antall brukere.

Med **Matparlør** på smarttelefoner benytter og videreformidler man livsviktig, helsebevarende informasjon på en rask, billig og enkel måte – og med en eventyrlig god tilgjengelighet. Man skaper en helt annet trygghet for den matallergiske, i møte med fremmede kjøkken og utenlandsktalende kelnerne og kokker.

Prosjektet tilbyr altså matallergiordbøker, faktainformasjon om matoverfølsomhet, nødmelding med livsviktig informasjon ved akutte allergireaksjoner, formidlet direkte til bruker og dennes omverden. Man ønsket i utgangspunktet å utvikle appen for to plattformer, både Apple (iPhone) og Android (andre), men har innenfor det tildelte budsjett også funnet rom for en applikasjon for den tredje plattform; Windows.

Bakgrunn og mål for prosjektet

Forekomsttall for matallergi: Det er få undersøkelser som sier noe om faktisk forekomst av matallergi/-overfølsomhet i Norge men tall fra andre land gir oss likevel noen holdepunkter: Barn (0–3 år) 5-8 %, større barn og voksne: 1-2 %, kryssreaksjoner ved pollenallergi: 5 %, laktoseintoleranse (melkesukker): 1-2 %, cøliaki: 1 % (1)

De tidligere omtalte trykkede matparlørerne var derfor en stor suksess. Forbundet benytter dem fremdeles og har trykket opp mange, nye opplag av folderne siden det opprinnelige prosjektet ble avsluttet for flere år siden. Man har i tillegg utvidet med en hveteparlør på ni språk med Extra-støtte (2007/1/0359). Med den nye mobiltelefonetnologien kom likevel en unik mulighet til å videreutvikle to viktige og vellykkede ExtraStiftelses-prosjekter. Gjennom en modernisering og sammenslåing for bruk på smarttelefon, har man lagt til rette for utvidet bruk og man når stadig nye brukergrupper, ikke minst den yngre garde, som prosentmessig har flere med matallergi i sine rekker enn foregående generasjoner. Tilgjengelig gjennom appen finnes også oversatt faktainformasjon (faktaark) om de samme matvarene som parlørerne omtaler.

Som eksempel på nyttig stoff som nå er gjort tilgjengelig kan nevnes: Kjært barn har mange navn – det samme kan være tilfelle for allergener man forsøker å identifisere. Melk for eksempel, som 3 % av norske barn er allergiske mot frem til noen vokser det av seg, kan skjule seg bak betegnelse: Crème fraiche, fløte, is, kasein, kaseinat, kesam, margarin, myse, mysepulver, ost, ostepulver, rømme, smør, yoghurt, yoghurtpulver. En lang liste vanlige innholdsstoffer som inneholder det aktuelle allergen er i appen listet opp og oversatt.

Mål: Forenkle utenlandsreiser for mennesker med matallergi ved å benytte en ny og eksplosivt voksende kommunikasjonskanal, smarttelefonen. Via en nedlastet app formidles livsviktig, allerede eksisterende informasjon om matallergi, matallergiordbøker og supplerende faktainformasjon om matallergi og nødalarmer – alt tilrettelagt på syv ulike språk.

Delmål 1: Via matallergi-appen vil flere og nye brukere bli oppmerksomme på dette kommunikasjonsstilbudet fra NAAF. Det gir også en betydelig bedret tilgjengelighet for brukere som allerede kjenner til tilbudet som trykksaker og fra nettsidene til Astma- og Allergiforbundet.

Delmål 2: Andre pasientorganisasjoner har utvilsomt tilsvarende informasjon som kan legges til rette for apper og kan nyttiggjøre seg NAAFs erfaringer i dette arbeidet. Vi deler gjerne vår erfaring med andre.

Prosjektgjennomføring

Oppstart januar 2013

Første halvår 2013:

- Nedsatte prosjektgruppen
- Valgte ut og tilrettela informasjonen som skulle med i appen
- Opprettet dialog med mulige leverandører av teknisk løsning og programmering for å innhente verdifulle innspill
- Presenterte en kravspesifikasjon til bruk for de tekniske utviklerne av appen – dvs definere hva som skulle med, hvordan det hele skulle fungere og synspunkter på hvordan funksjonaliteten skulle utformes med tanke på brukervennlighet
- Innhentet tilbud på selve programmeringsjobben

Andre halvår 2013:

- Appen ble delutviklet for én og én plattform
- Appen ble grundig gjennomgått og testet, feil ble funnet og rettet opp før påfølgende godkjenning
- Formaliteter ble gjennomført og appen ble implementert i de relevante apputsalgsstedene
- Appen ble offisielt lansert og markedsført i forbundets digitale og fysiske flater

Resultater og resultatvurdering

Ved hjelp av en (relativt) ny kommunikasjonskanal har man nå tilgjengeliggjort viktig informasjon som forenkler og trykker hverdagen for reiseglade mennesker – med matallergi som ekstra utfordring. Gjennom denne nye generasjonen telefoner har prosjektet nådd nye brukergrupper som ikke søker informasjon gjennom trykksaker og knapt nok via nettsider på stasjonære PCer. Prosjektet har økt tilgjengeligheten, for alle, til nyttig, tidvis livsviktig, informasjon ved å putte det hele rett i lomma på brukerne.

Langt de fleste har alltid mobiltelefonen med seg og benytter den som hjelpemiddel på ulike språk i utlandet ved spørsmål relatert til matallergi. Prosjektet har stor overføringsverdi til lignende apper for annen informasjon – for NAAF og for andre pasientorganisasjoner.

Appen fungerer dessuten som grunnstein i videre satsning på matallergi i elektroniske kanaler. Når myndighetene etter hvert får på plass et felles regelsett for merking av innhold i matvarer, vil en slik app enkelt kunne oppgraderes til å lese merkekoder på mat (strekkkoder eller QR-koder) for så å koble innholdet i matvaren opp mot informasjon om hvilke ingredienser som inngår i matproduktet og informasjon om allergener og allergier. Og ambisjonen er at malene for slik merking av allergiinformasjon skal være planlagt og kvalitetssikret i samarbeid med Astma- og Allergiforbundet.

Oppsummering og konklusjon

Appen ligger nå ute for nedlasting.

Matparlør inneholder matallergiordbøkene (parlørene) lagt til rette for nedlasting rett til smarttelefon, til bruk ved utenlandsopphold. De kan også brukes her i landet av mennesker på besøk i Norge eller nye landsmenn som ennå ikke behersker norsk.

Matparlør inneholder informasjon om alvoret ved slik allergi og om viktige forholdsregler ved tilberedning av mat. Brukeren velger mattype og aktuelt språk i kommunikasjon med matutsettssteder og spisesteder.

I tillegg er en nødmelding med henstilling om hjelp og eventuelt behov for lege implementert. Dette er til bruk for den som ved et uhell har fått i seg mat man ikke har tålt og som har behov for assistanse.

Appen er tilgjengelig på alle de tre plattformene for mobil teknologi; IOS, Android og Windows.